

Ինչէն համար վառօղը հատիկ հատիկ է :

— Վասն զի այն հատիկները երբոր բոքնկին՝ անոնց բոցը զանգոսածին ծակերուն մէջ մտնելով՝ խիստ քիչ ժամանակի մէջ գենքին պարպուելուն պատճառ կըլլայ : Բէ որ վառօղը միակրտուր եւ կամ փոշիի պէս ըլլար՝ այս բանս չէր կրնար ընել :

Վառօղին բեղմունք հանելուն պատճառն ինչ է :

— Նախ՝ վառօղին մէջի նիւթերուն հաստատուն վիճակէ կազային վիճակ անցնելը :

Երկրորդ՝ վառօղին հանած զանազան կազերուն յանկարծակի ընդարձակելը :

Վառօղին հանած հոտոյն պատճառն ինչ է :

— Ածխիկի ծծմբական է :

Հրազենքին պարպուելէն ետեւ՝ մէջը մնացած հաստատուն մրուրը ինչ բան է :

— Այն մնացորդը փորասիւնի ծծմբակ է :

Ինչէն է որ վառօղը կրնայ երկաթէ գունտեր եւ ուրիշ ծանր նիւթեր հեռու նետել :

— Վասն զի կազային նիւթերը յանկարծակի ընդարձակուելով՝ գնտակներուն եւ վիրգերուն վրայ այնպիսի ճնշում մը կընեն որ անագին ուժով դուրս կընկնեն զանոնք :

Որոնք են այն կազերն որ վառօղին այրելովը կըձևանան եւ նրազենքին նետուելուն կօզնեն :

— Ածխային բրուն ու բորակածին կազը . անոնցմէ զատ ալ՝ հաստատուն գոյացութիւն մը որ փորասիւնի ծծմբակ կըսուի :

Ինչէն է որ վառօղը կրնայ մեծամեծ քարեր ճարեցընել ու հեռու նետել :

— Վասն զի վառօղին բոքնկելը նեղ ու պզտիկ տեղի մը մէջ պատահելով . կազերն որ ընդարձակին՝ սաստիկ ճնշում կընեն զէպ ի ջորս դին , ու սոսկալի ուժով ամեն բան կըճարեցընեն :

Ինչո՞ւ համար գենքը շատ անգամ վառօղին ուժէն կըկտրուի :

— Վասն զի վառօղին գենքին մէջ տուած ոյժը այնչափ սաստիկ ու յանկարծական է որ երկրին կամ պղնձին կարծրութիւնը անոր դէմ չեն կրնար դիմանալ :

Զինու. ճայքիկ բտուած խաղալիքը ինչո՞վ կըշինուի :

— Արծրի շանրակով : — Այս փոշիէն քիչ մը կառնեն , քանի մը հատիկ ծեծած ազակիի կամ աւագի հետ կըխառնեն , ու մագաղաթի երկու հատ նեղ երիզ անով իրարու հետ կըփակցընեն :

Ինչէն է որ Զինու. ճայքիկը երբոր դէպ ի ներմակ կողմը քաշես՝ ճարելու ձայն կըհանն :

— Վասն զի ազակիին կամ աւագին հատիկները շանրակի փոշիին հետ շփուելուն պէս՝ հարկ է որ բոքնկի ու ճարելու ձայն հանն :

Թղթէ եւ ուրիշ նիւթերէ շինուած շանրիկները ինչպէս են :

— Անոնք ալ Զինու. ճայքիկներուն պէս կըշինուին : Այս խաղալիքները երբոր ուժով գետինը զարնես , կամ ոտքով կոխես վրանին , ճարելու ձայն կըհանն :

Երբոր կէս ֆրանքնոց արծաթը 45 կրամ բորակային բրուի մէջ լուծես , ու այն ջուրը 60 կրամ օդով տաքցընես , արծրի շանրակ կըշինուի :

ԱՌԱՎ

ԱՂԱՒՆԻ ԵՒ ԱԳՈՍԻ :

Պանրի կըտոր մը բըռնած՝ ագռաւին մէկն ի կըտուցին
Մառի մը վըրայ իշաւ քառեցաւ .

Պանրին հոտէն աղուխուն բերին ջրերը վազեցին .
Կամաց կամաց զընաց ծառին մօտեցաւ .

Բարի տեսանք , բարի տեսանք , ըսաւ , ագռաւ աղբա-
ւառ ինչ տեսք , ինչ փետուրներ , ինչպիսի գոյն գեղե-
կաւ կըսեմ , բէ որ ձայնիկդ ալ նման [ցիկ .

Ըլլայ տեսիկդ փետուրներուդ անըման ,
Դուն այս անտառին անգիւտ փիւնիկն ես ,
Թընչնոց երամին դու մէկհատիկն ես :

Խընտուսմէն ագռաւուկին կարծես բէ խելքը բըռաւ .

Ձայնիս աղուտուրիւնը ցուցընեմ սրտը ըսաւ .

Կըտուցը լաւ մը բացաւ չըբացաւ ,

Պանրին կըտորը ցատրեց վար ընկաւ :

Աղուտէն առաւ լափեց պանիրն անուշիկ .

Դընա սովքէ ըսաւ , ալ խեղճ ագռաւիկ .

Շողորորը մարդուն հացը նա կուտայ

Որ անոր խօսքին քեզի պէս կուտայ .

Այս խըբատըս քիչ մը պանիր չէր արծեր :

Ագռաւը խաղը ու խալտառակ , մընացեր .

Երդուընցաւ որ ալ չըխաբուի , բայց ուշ էր :

ԼԱՅՈՒՆԻԿ :